

Rady kolegům ve specializačním vzdělávání a informace ze Specializační oborové rady (SOR) oboru anesteziologie a intenzivní medicína (AIM)

Absolvováním šestiletého studia na lékařské fakultě se získává **odborná způsobilost** k výkonu povolání lékaře. **Specializovaná způsobilost**, která je podmínkou pro samostatný výkon povolání lékaře, se získává úspěšným ukončením specializačního vzdělávání v oboru atestační zkouškou.

Specializační vzdělávání v 46 základních oborech včetně anesteziologie a intenzivní medicíny (AIM) s výjimkou základního oboru všeobecné praktické lékařství a základního oboru praktické lékařství pro děti a dorost se uskutečňuje na základě veřejnoprávní smlouvy uzavřené dne 27. 9. 2011 mezi Univerzitou Karlovou v Praze, Univerzitou Palackého v Olomouci a Masarykovou univerzitou v Brně a Ministerstvem zdravotnictví na jednotlivých lékařských fakultách těchto univerzit (1., 2., 3. LF UK v Praze, LF UK v Hradci Králové, v Plzni, LF UP v Olomouci, LF MU v Brně) podle výběru školence. **Žádost o zařazení do oboru** se proto podává na oddělení specializačního vzdělávání zvolené fakulty, písemně i elektronicky! Formulář žádosti je k dispozici na webových stránkách lékařských fakult nebo Ministerstva zdravotnictví (MZ) - **Evidence zdravotnických pracovníků (EZP)**, <https://ezp.mzcr.cz/VzdelavaniLekari/Formulare>). Při splnění podmínek pro zařazení do oboru definovaných příslušným vzdělávacím programem pak uchazeč nejpozději do 30 dnů obdrží **oznámení o zařazení do oboru** a dále průkaz odbornosti („**specializační index**“), do kterého je proveden záznam o zařazení do oboru, a příslušný „logbook“ (**Seznam provedených výkonů**). Do nich se chronologicky a přehledně zaznamenává absolvovaná praxe.

Vlastní specializační vzdělávání probíhá výhradně **v akreditovaných zařízeních** (jejich seznam je na MZ: http://www.mzcr.cz/Odbornik/obsah/akreditovana-zarizeni_1738_3.html, stav k 29.4.2015) podle vzdělávacího programu příslušného oboru. Děje se tak formou celodenní průpravy v rozsahu odpovídajícím stanovené týdenní pracovní době, nebo rozvolněné průpravy v nižším rozsahu než je stanovená pracovní doba, přičemž celková délka, úroveň a kvalita nesmí být nižší než v případě celodenní průpravy. Akreditované zařízení přidělí každému školenci **školitele** se specializovanou způsobilostí, jenž pravidelně a průběžně prověřuje teoretické znalosti a praktické dovednosti školence specializačního vzdělávání a svá hodnocení zapisuje do průkazu odbornosti nejméně jednou za 6 měsíců. V závěru specializačního vzdělávání školitel zapíše celkové hodnocení školence a doporučí přistoupení k atestaci.

Vzdělávací program stanovuje požadavky na specializační výcvik - minimální dobu specializačního vzdělávání, rozsah a obsah povinné a doporučené praxe ve vlastním oboru a doplňkových oborech, požadavky na teoretické znalosti a praktické dovednosti a výkony a předpoklady pro vykonání atestační zkoušky a její části. Vzdělávacích programů v oboru **Anesteziologie a intenzivní medicína (AIM)** podle zákona 95 z roku 2004 je v současné době několik – z roku 2005 (ještě anesteziologie a resuscitace), 2009 (změna názvu oboru na anesteziologie a intenzivní medicína), 2011 (vydán v roce 2010), nejnovější je z roku 2015. Vzdělávací programy se zveřejňují ve Věstníku ministerstva zdravotnictví, jsou k dispozici ke

stažení na webových stránkách Institutu pro postgraduální vzdělávání (IPVZ), nebo ministerstva zdravotnictví (MZ):

2005: <https://www.ipvz.cz/lekari-zubni-lekari-farmaceuti/vzdelavaci-programy/specializace-pro-lekare-z-roku-2005>

2009: <https://www.ipvz.cz/lekari-zubni-lekari-farmaceuti/vzdelavaci-programy/specializace-pro-lekare-zakladni-obory-185-2009>

2010: <https://www.ipvz.cz/seznam-souboru/1159-anesteziologie-a-intenzivni-medicina-vestnik-2011-castka-4-duben-2011.pdf>

2015: http://www.mzcr.cz/Odbornik/obsah/lekari_3263_3.html

Specializační vzdělávání probíhá podle vzdělávacího programu platného v době zařazení do oboru, nebo novějšího, do přihlášky k atestaci je třeba uvést, podle jakého programu příprava probíhala. Vzdělávací program z roku 2005 platí pro ty, kteří byli zařazení do oboru před 30.6.2009, pro zařazené do oboru po 1.7.2009 platí programy z let 2009, 2011 a 2015, které zavedly dvouletý **základní kmen**.

Absolvování základního kmene v rámci specializační přípravy v délce minimálně 24 měsíců je podmíněno splněním všech předepsaných požadavků podle vzdělávacího programu a je nezbytné k pokračování v další části specializačního vzdělávání. Prokazuje se **certifikátem o absolvování základního kmene**, který vydá studijní oddělení příslušné lékařské fakulty, na níž je školeneц registrován. Formulář žádosti je k dispozici na webových stránkách lékařských fakult nebo na <https://ezp.mzcr.cz/VzdelavaniLekari/Formulare>.

Atestační zkouška probíhá podle vyhlášky 188/2009 Sb. **Termíny** atestačních zkoušek v jednotlivých oborech specializačního vzdělávání (minimálně 2 termíny pro každý obor každý rok) stanovuje Ministerstvo zdravotnictví na návrh Koordinační rady pro specializační vzdělávání (KOR, je tvořena předsedy jednotlivých specializačních oborových rad [SOR], které tvoří přednostové oborových klinik sedmi lékařských fakult zajišťujících specializační vzdělávání, mezi sebou volí předsedu SOR na 1 rok, v 2015 prof. Pachel, 3.LF UK). Termíny atestací se zveřejňují na stránkách MZ ČR a jednotlivých lékařských fakult **nejpozději do 31. ledna kalendářního roku**.

Přihlášku k atestaci je třeba odeslat nejméně 90 dnů před termínem atestační zkoušky studijnímu oddělení té lékařské fakulty, kterou si uchazeč zvolí z fakult, na nichž v daném zkušebním termínu atestace probíhají. Později podaná přihláška nemusí být přijata. Tento předstih je nezbytný k tomu, aby studijní oddělení a garant specializačního vzdělávání v oboru AIM, přednosta kliniky zvolené fakulty, mohli posoudit, zda uchazeč splnil a řádně doložil všechny požadavky předepsané vzdělávacím programem. Uchazeč může být vyzván k doplnění údajů na přihlášce. **Pozvánku k atestační zkoušce** (místo a termín) obdrží uchazeč, který splnil všechny náležitě podmínky, **nejpozději 30 kalendářních dnů před termínem konání atestační zkoušky**.

Atestační zkouška v oboru AIM má praktickou (rozbor kazuistiky nebo jiné řešení praktického problému) a teoretickou část (tři odborné otázky). Praktická část se zkouší nejdříve, pokud v ní uchazeč neprospěl, v teoretické části se již nepokračuje, výsledek je neprospěl. Po vylosování otázek teoretické části zkoušky atestační komise poskytne uchazeči přiměřený čas na přípravu odpovědí, nejméně však 15 minut. **Teoretické otázky** jsou dostupné na stránkách MZ ČR (http://www.mzcr.cz/Odbornik/dokumenty/terminy-konani-atestacnich-zkousek-v-roce-2013_7427_936_3.html), kde klik na [Okruhy zkušebních otázek, dopor. lit](#) (PDF, 610Kb)), resp. IPVZ <https://www.ipvz.cz/lekari-zubni-lekari-farmaceuti/atestacni-otazky>, kde je uvedena i **doporučená literatura**. V případě, že v teoretické části atestační zkoušky nebyla odpověď na některou ze zadaných otázek dostačující, ale uchazeč neprokázal zásadní neznalosti, může atestační komise položit uchazeči doplňující otázku. Doplňující otázku lze položit pouze jednou v celém průběhu atestační zkoušky. Znění doplňující otázky se zaznamenává do protokolu o atestační zkoušce. Jednotlivé části atestační zkoušky a její celkový výsledek jsou hodnoceny prospěl, nebo neprospěl.

Atestační zkouška probíhá před **zkušební komisí** (minimálně 3 členové, kteří si ze svého středu volí předsedu) jmenovanou ministrem zdravotnictví ČR (seznam členů atestačních komisí k 1.6.2015 v jednotlivých oborech je na stránkách MZ ČR (http://www.mzcr.cz/Odbornik/dokumenty/terminy-konani-atestacnich-zkousek-v-roce-2013_7427_936_3.html), nebo IPVZ (<https://www.ipvz.cz/lekari-zubni-lekari-farmaceuti/ziskavani-specializace/zkusebni-komise>)). Atestační zkouška je veřejně přístupná pro zdravotnické pracovníky, účast školitele je vítána. O výsledku atestační zkoušky rozhoduje komise neveřejným hlasováním, v případě nerozhodného výsledku hlasování rozhoduje hlas předsedy komise. V případě neúspěchu lze atestační zkoušku opakovat nejdříve po 12 měsících a nejvýše dvakrát v témže oboru.

Pokud se uchazeč nemůže ke zkoušce dostavit v termínu, na který je pozván, musí se **písemně omluvit** ministerstvu zdravotnictví, případně pověřené organizaci (tj. příslušná LF) před termínem, nebo v případě závažného důvodu do 10 dnů po termínu. V případě omluvy lze ke zkoušce přistoupit za půl roku. Pokud se uchazeč neomluví, je hodnocení neprospěl. Od zkoušky (praktické i teoretické) lze **odstoupit před jejím zahájením**, tj. před vytažením otázek.

Test před ukončením základního kmene je zahrnut jako jeden z předpokladů pro získání certifikátu o ukončení kmene stejně jako **test před atestací** (oba testy jsou typu MCQ - Multiple Choice Questions) je jedním z požadavků přístupu k atestační zkoušce. V oboru AIM se tyto testy mohou v daném zkušebním termínu konat i na jiné LF, než na které pak probíhají atestace. **Potvrzení o úspěšném absolvování těchto testů** vydají studijní oddělení těch fakult, na nichž se testy uskutečnily (konají se obvykle na závěr kursu před ukončením kmene, resp. před atestací, účast na kursu není podmínkou k přihlášce na test). Tato potvrzení se dokládají k žádosti o vydání certifikátu o ukončení kmene (ten však vydává fakulta, na níž je školenec registrován ke specializačnímu vzdělávání, což nemusí být fakulta, která organizovala test), resp. k přihlášce k atestaci. České testy lze nahradit úspěšným absolvováním I. stupně Evropského diplomu v anesteziologii a intenzivní medicíně (EDAIC),

tj. obou testů Basic Science a Clinical Science. Úspěšně absolvovaný test před ukončením kmene platí neomezeně, předatestační test platí dva roky.

Kurs před ukončením kmene a specializační kurs před atestací nejsou v oboru AIM povinné, jen doporučené. Povinnými kursy podle vzdělávacích programů jsou Kurs lékařské první pomoci v rozsahu 20 hodin zakončený testem, kurs Základy zdravotnické legislativy, etiky a komunikace (oba platí 5 let), kurs Prevence škodlivého užívání návykových látek (NL) a léčba závislostí a kurs Radiační ochrana (oba platí 10 let).

Diplomy o získání specializované způsobilosti („atestační diplom“) vydává Ministerstvo zdravotnictví, jejich předání úspěšným absolventům zajistí příslušná lékařská fakulta.

Specializační vzdělávání v **52 nástavbových oborech** = certifikované kursy (k 1.12.2014 včetně intenzivní medicíny) stále organizuje IPVZ.

Termíny atestací, kursů a testů na podzim 2015 a předpokládané termíny na rok 2016

Doporučuje se kontaktovat přímo Oddělení specializačního vzdělávání zvolené fakulty telefonicky, případně cestou webových stránek jednotlivých fakult nebo sekretariáty oborových klinik.

Atestační zkoušky:

- **Podzim 2015** (definitivní místa a termíny podle rozhodnutí MZ ČR):
 - 1. LF UK v Praze 23. - 27. 11. 2015
 - LF MU v Brně 23. - 27. 11. 2015
- **2016** (návrh SORu, definitivní místa a termíny budou na webu MZ ČR do 31. 1. 2016)

Jaro:

- LF UK v Plzni 6. - 10. 6. 2016
- 3. LF UK v Praze 20. - 24. 6. 2016

Podzim:

- 2. LF UK v Praze 28. 11 - 2. 12. 2016
- LF UP v Olomouci 5. - 9. 12. 2016

Specializační kursy (podle informací ze SORu):

- **Podzim 2015:**
 - Kurs před atestací zakončený testem (absolvování kursu není podmínkou testu):
 - 1. LF UK v Praze 28. 9. - 9. 10. 2015
 - LF MU v Brně **pouze test** 9. 10. 2015
 - Kursy před ukončením kmene zakončené testem (absolvování kursu není podmínkou testu):
 - 2. LF UK v Praze a katedra AIM IPVZ 2. - 6. 11. 2015
 - 3. LF UK v Praze 2.- 6.11. 2015
- **Jaro 2016:**
 - Specializační kurs před atestací zakončený testem (absolvování kursu není podmínkou testu):
 - 3. LF UK v Praze 4. - 15. 4. 2016
 - LF UK v Plzni **pouze test** 15. 4. 2016

- Kurs před ukončením kmene zakončený testem (absolvování kursu není podmínkou testu):
 - 2. LF UK v Praze 7. - 11. 3. 2016
 - LF MU v Brně **pouze test** 11. 3. 2016
- **Podzim 2016:**
 - Specializační kurs před atestací zakončený testem (absolvování kursu není podmínkou testu):
 - 2. LF UK v Praze 10. - 21. 10. 2016
 - LF UP v Olomouci **pouze test** 21. 10. 2016
 - Kursy před ukončením kmene zakončené testem ((absolvování kursu není podmínkou testu):
 - 1. LF UK v Praze 7. - 11. 11. 2016
 - LF MU v Brně 7. - 11. 11. 2016

Testy (podle informací ze SORu):

- **Podzim 2015:**
 - Test před atestací: 9. 10. 2015 1. LF UK v Praze a LF MU v Brně
 - Test před ukončením kmene: 6. 11. 2015 2. LF UK v Praze a 3. LF UK v Praze
- **Jaro 2016:**
 - Test před atestací: 15. 4. 2016 3. LF UK v Praze a LF UK v Plzni
 - Test před ukončením kmene: 11. 3. 2016 2. LF UK v Praze a LF MU v Brně
- **Podzim 2016:**
 - Test před atestací: 21. 10. 2016 2. LF UK v Praze a LF UP v Olomouci
 - Test před ukončením kmene: 11. 11. 2016 1. LF UK v Praze a LF MU v Brně

MUDr. Michal Horáček, DEAA